

VUODEN 2026 TALOUSARVIOEHDOTUS

Museovirasto

07. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 892 000 euroa.

Momentille nettoutettavia tuloja vastaavia menoja voidaan maksaa myös momentilta 29.80.20.

Määrärahaa saa käyttää myös perusparannushankkeiden rahoittamiseen.

Selvitysosa: Vuoden 2026 alusta aloittaa uusi Museovirastosta ja Suomenlinnan hoitokunnasta muodostuva kulttuuriperinnöstä vastaava virasto, Museovirasto. Museovirasto on kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön viranomainen, asiantuntija ja tiedontuottaja. Museovirasto vastaa kulttuuriympäristön ja kulttuuriomaisuuden suojelusta, kulttuuriperintötiedon keräämisestä ja säilyttämisestä, museotalouden ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kulttuuriperintöalan kansainvälisten sopimusten asiantuntijuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Museovirastoon kuuluva Suomen kansallismuseo vastaa kulttuurihistoriallisesta kansalliskokoelmasta sekä museo- ja nähtävyysskohteiden ohjelmistosta ja yleisötyöstä.

Museovirastoon kuuluvan Suomenlinnan hoitokunnan tehtävänä on huolehtia Unescon maailmanperintöluetteloon hyväksytyn ja kansainvälisesti merkittävän kulttuuriperintökohteen, Suomenlinnan, sekä muiden viraston hallintaan kuuluvien alueiden hallinnosta, hoidosta, ylläpidosta, kehittämisestä ja esittelystä. Suomenlinnan maailmanperintökohde on merkittävä kansallisuusomaisuus, jota Suomenlinnan hoitokunta hoitaa ja säilyttää kansallisten suojelutavoitteiden ja maailmanperintösopimuksen velvoittamalla tavalla. Suomenlinnan hoitokunta huolehtii linnoituksen säilymisestä, kävijähallinnan ja käytöshallinnan kestävästä tasapainosta.

Museoviraston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- huolehtia monimuotoisen kansallisen kulttuuriperinnön säilymisestä yhteiskunnallisena voimavarana
- tarjota valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriperintöpalveluita Suomen kansallismuseon museo- ja nähtävyysskohteissa, sähköisten kanavien sekä asiantuntija- ja viranomaistyön kautta.
- edistää kulttuurista kestävyyttä ja kestävyysmurrosta yleisötyön, kulttuuriperinnön suojelun, kestäväan matkailuun liittyvien toimenpiteiden, omien sekä toimialan toimintatapojen kehittämisen ja sidosryhmyyden kautta.
- toteuttamalla kestäväan matkailuun liittyviä toimenpiteitä parantamalla kävijäturvallisuutta, kertomalla kävijöille kunkin kohteen arvioista, kuten Suomenlinnan maailmanperintöarvoista, ja kohteiden suojelusta, käytöstä sekä kannustamalla kävijöitä vastuulliseen vierailuun.
- edistämällä osaavalla ja oikea-aikaisella korjausrakentamisella ja restauroinnilla vastuullisuutta sekä kulttuurista ja ekologista kestävyyttä kaikissa viraston hallinnoimissa kohteissa sekä huolehtimalla Suomenlinnan maailmanperintökohteen säilymisestä mahdollistamalla asuntojen, liikehuoneistojen ja koko linnoitusympäristön käyttöä.
- ylläpitämällä ja kokoamalla määrääjain Suomenlinnan Hoito- ja käyttösuunnitelma, jota toteuttamalla säilytetään Suomenlinnan maailmanperintökohteen erityiset yleismaailmalliset arvot, autenttisuus ja eheys.
- osallistua aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi.

Tulostavoitteiden toteuttamiseen käytetään myös momenttien 29.80.20 ja 29.80.75 määrärahoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Museovirastolle seuraavat tavoitteet:

— Palveluita, aineistoja ja tutkimusinfrastruktuuria kehitetään saavutettaviksi, asiakaslähtöisiksi ja mahdollisimman digitaalisiksi tutkimuksen edistämiseksi sekä kulttuuriperintöä koskevan tiedon ja ymmärryksen lisäämiseksi. Tavoitetta on tukenut laaja hankekokonaisuus ”Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen”. Hankekokonaisuus toteutettiin vuosien 2022—2025 aikana ja sen avulla saavutetaan myös merkittävät tilasäästöt. Vuodesta 2026 alkaen menot vähenevät pysyvästi noin 1,4 milj. euroa vuositasolla toimitilasäästöinä.

— Suomen kansallismuseon sekä sen kohteiden palveluita ja toimintamalleja uudistetaan Uusi Kansallinen -hankekokonaisuudessa. Tuotetaan näyttelyt ja rakennetaan palveluinfrastruktuuri mahdollistamaan laajentuvan Kansallismuseon avaaminen yleisölle 2027. Luodaan sisältöjä yhteistyössä luovan alan toimijoiden kanssa. Museon valtakunnallinen vaikuttavuus vahvistuu ja kansainvälinen tunnettuus lisääntyy. Suomen kansallismuseo edistää toiminnallaan moninaisuutta sekä kulttuurista ja sosiaalista kestävyyttä.

— Museovirasto huolehtii monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä yhteiskunnallisena voimavarana tarjoamalla tietoa ja osaamista kulttuuriperinnön kehittämiseksi ja suojelemiseksi. Museovirasto osallistuu Kulttuuriperintöstrategian ja Kulttuuripoliittisen selonteon sekä muinaismuistolain uudistamisen edellyttämien toimenpiteiden valmisteluun. Museovirasto vahvistaa kulttuuriperinnön ja kulttuuriperintötiedon roolia osana kokonaisturvallisuutta ja yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa sekä huolehtii niiden säilymisen turvaamisesta myös kriisitilanteissa. Kulttuuriperinnön digitalisaation ja tiedonhallinnan kehittäminen on lähitulevaisuudessa entistä keskeisempää erilaisiin poikkeustilanteisiin varautumisessa.

— Saatetaan Suomenlinnan kunnostusta vaativat asuinhuoneistot käyttökuntoon taloudellisten reunaehtojen puitteissa. Pidemmän aikavälin tavoitteena on vuokratuottojen kasvu sekä yli 95 prosentin käyttöaste vuokra-asunnoissa. Huoneistojen vuokria korotetaan vastaamaan yleistä vuokratasoa siten, että perittävät vuokrat kattavat vähintään asumisesta aiheutuvat kustannukset.

Tuloksellisuuden tunnusluvut

	2023 toteutuma	2024 toteuma	2025 tavoite/arvio	2026 tavoite/arvio
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Suomenlinnan paikallistaloudellinen vaikutus (milj. euroa)	280		280	280
Tuotokset ja laadunhallinta				
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	1 815 968	1 738 974	1 500 000	1 500 000
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	378 875	421 441	450 000	500 000
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä	781 363	531 859	565 000	564 000
Toiminnallinen tehokkuus				
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa	2,72	3,07	4,3	4,3
Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa	4,88	4,85	4,5	4,5
Vuokra-asuntojen käyttöaste, %	89	88	93	95
Vuokratuotot (SLHK), kasvu %	1,1	9,6	2,5	4
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)				
Museovirasto	3,81	3,69	3,7	3,7
Suomenlinnan hoitokunta	3,61	3,17	3,8	3,8
Henkilötyövuodet	398	358	378	378

Toiminnan tulot ja menot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	46 139	40 133	47 702
Bruttotulot	16 567	12 815	12 810
Nettomenot	29 571	27 318	34 892
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 733	4 787	
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 787		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansallismuseon uudistamisen vaikutukset (ks. perustelumuistio 1)	3 300
Kansallismuseon uudistilojen varustaminen ja kalustaminen (kehyspäättös 2024-2027)	5 400
Toiminnan turvaaminen (ks. perustelumuistio 2)	1 134
Muinaismuistolain uudistamisen aiheuttama määrärahatarve (ks. perustelumuistio 3)	250
Vuokrien indeksikorotukset, momentti 29.01.07 (ks. perustelumuistio 4)	100
Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen, Sturenkatu 2a:sta luopuminen (Kehyspäättös 2023–2026)	-1 700
Määräaikaisten lisäyksen poisto (TäTAE 2025)	-1 000
Yhteensä	7 484

2026 talousarvioesitys	34 892 000
2025 talousarvio	27 318 000
2024 tilinpäätös	29 571 000

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 815 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vuokrien indeksikorotukset momentille 29.80.20. (ks. perustelumuistio 5)	379
Kansallismuseon lisärakennuksen vuokramenot (LTA IV 2021 valtuus) (kehyspäättös 2023-2026)	4 150

Kansallismuseon lisärakennuksen valtuuden tarkistuksesta aiheutuva lisämäärärahan tarve (TA 2023) (kehyspäättös 2024-2027)	600
Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen, Sturenkatu 2a:sta luopuminen (Kehyspäättös 2023–2026)	190
Yhteensä	5 319
2026 talousarvioesitys	24 815 000
2025 talousarvio	19 496 000
2024 tilinpäätös	19 416 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 999 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen sekä museolaivojen korjaamisesta ja kunnossapidosta aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaiksiin tehtäviin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Asuinrakennuksen Suomenlinna C84 peruskorjaus (ks. perustelumuistio 6)	2 500
Suomenlinnan kuivatelakan toimintakuntoisena pitäminen (ks. perustelumuistio 7)	100
Suomenlinnan pilaantuneet maat (PIMA) -kunnostusprosessin rahoitus (ks. perustelumuistio 8)	150
Yhteensä	2 750

2026 talousarvioesitys	5 999 000
2025 talousarvio	3 249 000
2024 tilinpäätös	3 249 000